

למורת טבע
נחל השרת

פקחים צעירים

החוברת של

שלום ילדים,
 אני ארצי, אני שובב, אני כמוכם צעיר, אני יעל,
 ואני אוהב לטייל ברחבי ישראל.
 הייתי כבר בכל כך הרבה מקומות!
 יש לי עוד המון מה לראות...
 במדבר, בחורש, בחוף ובים,
 בכולם אני מטייל ושומר עליהם גם!
 רוצים להצטרף אלי? לעשות כף, ללמוד דברים מרתקים
 וגם לשמור על הסביבה?
 רוצים? מצוין! אז בואו נטייל באהבה.

קחו את החוברת וביחד נטייל בשמורת נחל פרת,
 שבה עושר של צמחים ובעלי חיים מרתקים,
 וגם המון סיפורים נפלאים.
 בקרוב גם תמצאו את עצמכם במים משכשכים!

הצטרפו אלינו ותהיו "פקחים צעירים", ובדרך תלמדו איך מטיילים נכון וגם נהנים.
 הרימו רגליים וקרניים, קחו עט והורים,
 נפתור חידות ונבין את סוד הדברים.
 וכאשר תסיימו את כל המשימות תוכלו להתייצב לטקס, שהוא יום חג,
 לקבל את התעודה וגם את התג!

אלכס באהבה,
 ארצי,
 מדרך הטיולים
 האישי שלכם.

מילה להורים: מסלול המשימות מתחיל בספסלים שלצד מרכז השירות.

משימה 1

מי מתחבא במפה?

לפני שיוצאים לגלות את נפלאות המקום המדהים שאליו הגעתם, כדאי לדעת כי מה שתראו היום הוא רק חלק קטן משמורה ענקית, הכוללת נחל ארוך ומעיינות קסומים. רוצים להכיר חלק מבעלי החיים שמתגוררים בשמורה? ענו על השאלות באמצעות בחירת התשובה הנכונה. מצאו את האות והמספר של התשובות הנכונות על גבי חלקי הפאזל המתאימים וצבעו רק אותם.

א. אחד הדגים החי בנחל קרוי עגלסת. מדוע קיבל את שמו?

1. כי יש לו לסת עגולה.
2. כי הוא קרוב משפחה של העגל.

ד. הסרטנים הקטנים שחיים במי השמורה הם:

1. סרטני נחלים.
2. סרטני ים.

ב. השועל מחזר באגדות רבות בזכות:

1. היכולת שלו לצלול לעומק הנחלים.
2. פיקחותו וערמומיותו.

ה. הקרפדות נעות ממקום למקום באמצעות:

1. זחילה.
2. ניתור.

ג. הנחש מגן על עצמו באמצעות:

1. הכשה, ארס, נשיכה ובריחה.
2. צרחות קולניות.

אם עניתם נכון, גיליתם שהשמורה נראית כמו זוחל מפחיד. מזל שאין כמוהו בשמורה!

בעזרת המפה שקיבלתם בכניסה, צעדו מערבה לכיוון בריכת השכשוך הראשונה (הישארו על הגדה הדרומית).

מצמחה 2

אתגר הצמחים

מצאו פינה נעימה לצד המים וטבולו רגליים...
אינכם היחידים שנהנים מהמים – עושים זאת גם הצמחים הרבים שניחונים מהם.
נסו לזהות את הצמחים בשטח, לסמן בחוברת וגם למתוח קו מכל צמח שזיהיתם אל הקוביות
שמתארות בתי גידול שונים (אגב, לא בטוח שתכאן תכלו להבחין בכל המינים הללו, אבל היום
עד ארוך ובכל זמן תוכלו לזהות עד ועוד צמחים).

סוף מצוי

עץ תאנה

נענע משובלת

הרדוף הנחלים

ליד מצוק

ליד מבנה

ליד או בתוך המים

הרחק מהמים

אקליפטוס

שיחף מצוי

קנה מצוי

גרגיר הנחלים

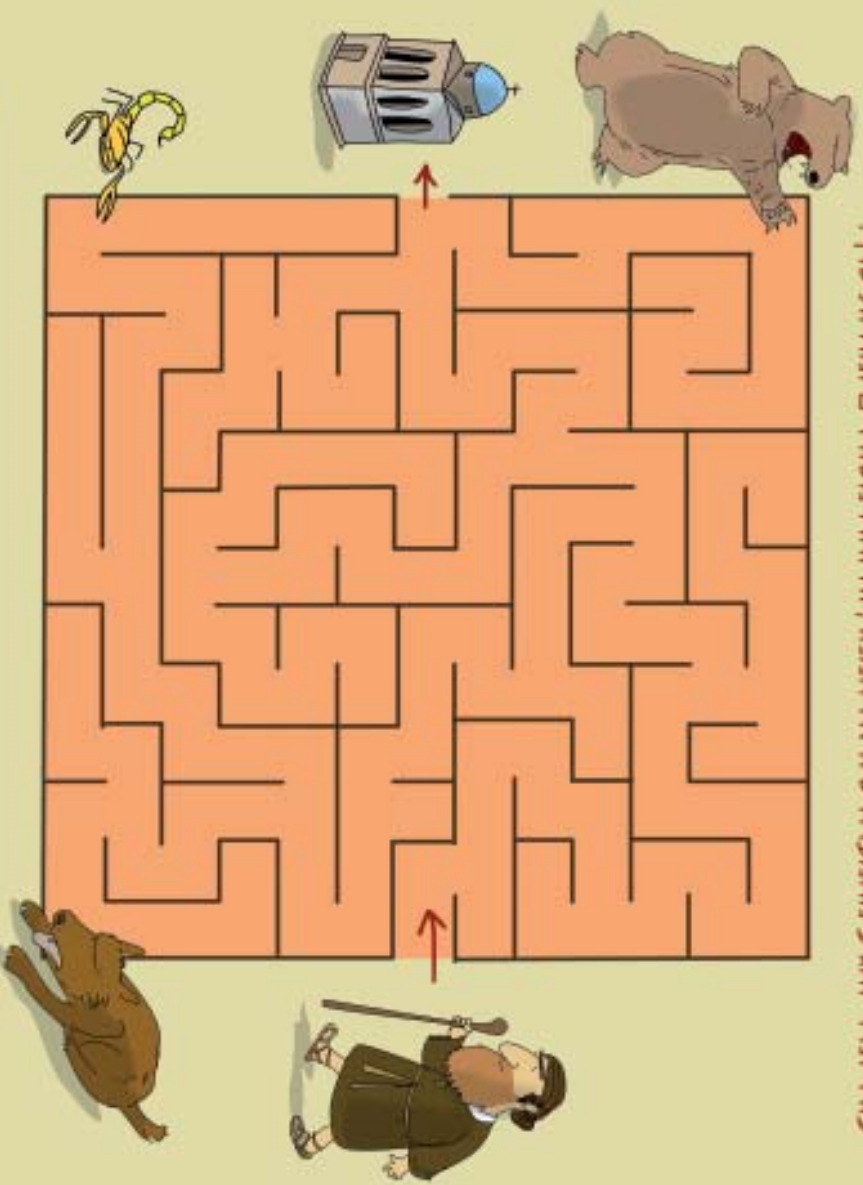
כעת צעדו מערבה על השביל והפשו שלט המוביל למחזר פארן.
פנו לפי השלט שמאלה, טפסו והכניסו ל"מערת השבר".

מעצקה 3

לחות כמו נציר

במאה הרביעית לספירה, הגיע מטרוקיה לארץ-ישראל המזרחית, שנחשב לנזיר הראשון בארץ הקודש. הוא חיפש מקום להתבודד, אך בדרכו נלכד על ידי שודדים, שהביאו אותו למערה שבה אתם עומדים. לפי האגדה, נחש אימתני הגיע למערה, הטיל ארס לכד היין של השודדים, ואלו הורעלו. הריטון זכה בכספם של השודדים וייסד את "מנזר פארן", שנמצא מולכם.

עזרו לנזיר להגיע מהמערה שלו אל המנזר, והיזהרו משודדים ומחיות סרק!

כעת צאו מהמערה, טפסו לכיוון מנזר פארן וודו לנביעות עין פרת

משימה 4

מים בלב המדבר

הגעתם למקום שבו נובעים מי הנחל. לאזור הנביעה אין להיכנס, כדי לשמור על המערכת טבעית, אבל כאן? מותר ורצוי! אז טבלו רגליים – כל כך כיף פה! שבו תחת עץ או לצד המצוק, השלימו את המילים החסרות לפי האיורים, ותבינו את סוד המים במדבר...

מאז ימי קדם עשה האדם שימוש במי נחל פרת, וכך עשו גם החשמונאים, ששכללו את העניין

והובילו את ה- _____

הודוס

בעזרת אמה אל הארמונות שלהם בעיר יריחו. אחריהם, גם ה- _____

החורף שלו בעיר.

הוביל מכאן מים ל- _____

במאה השביעית, שופצה האמה הפתוחה, ובתוכה נבנה _____

שעשוי מחרס, כדי לשמור על המים מזיהום חיצוני.

בתחילת המאה ה-150-130 = ?

השתמשו הבריטים, ששלטו בארץ ישראל, במי הנחל:

הם שאבו את מי _____ פרת לטובת תושבי ירושלים.

כדי לעשות זאת, הם בנו פה _____ משאבות ובריכת שאיבה. וכך, בזכות

שפע המים באזור, ניתן למצוא לאורך הנחל שרידים של ישובים ומזרמים מתקופות שונות.

ואם הבנתם את כל זה – הגיע הזמן לקפוץ שוב ל _____ !

נכון שנעים פה ואין כוח לזח? אז נוותר לכם – הישארו כאן גם למשימה הבאה...

משימה 5

שפן התפזורת (וגם תחרות סירות)

בשמורת נחל פרת שפע מגוון ונפלא של בעלי חיים. נסו למצוא אותם בתוך התפזורת: שחריר, סרטן, אילנית, קרפדה, שלדג, בז מצוי, חרדון, אפעה, צבי, שועל, דרבן, שפן סלע, דג חפף, נחש מים.

ב א ס ר ט ן ג נ ח ש מ י ם
ר י נ ג ק ו א י ל נ י ת פ א
ש ל ד ג צ נ ג ק ז י ו פ י ג
פ נ ס ג ב ש י ר ש ע ר ש ח
ן י א ו פ י ן פ ז ד פ ו ו ע
ס ת ח ר ד ו ן ד י ר י ע ח
ל כ ג י ר ד ע ה פ י ר ל ל ג
ע פ י ל ו ג ע כ ק ן ר ד כ ג
ג ו ר ע י ח ם ש ח ר י ר ד
ך ן י כ ט פ כ ע ד ד א ר ר
ו ס ר ו ל פ א פ ע ה כ ג ב
מ ט י ט ה ר ב ז מ צ ו י ן

רעיון יצירת: תחרות סירות!
רוצים הדגמה לזרימת המים? מצאו לצד הנחל שני עלים יבשים של אקליפטוס (אין לקטוף - רק לאסוף עלים מהקרקע). עלה אחד ישמש כסירה, ואת השני - שיהיה המפרש - תקעו בעדינות בראשון. לכולם יש סירות? הניחו אותן במים ובדקו של מי הכי מהירה!

כעת חזרים לכיוון בריכת השכשוך שבה התחלנו, והפעם - ממש לצד הנחל. כשפוגשים פנייה שמאלה על סימון שבילים שחור, חוצים את הנחל וממשיכים מזרחה לבריכת התמר.

משימה 6

על כל החושים

בריכת התמר היא אחת מבריכות הטבילה הכי יפות בשמורה. עד כה הפעלתם את הראש, וכעת, במקום היפה הזה, הגיע הזמן רק להרגיש. בלי לחשוב יותר מדי. עמדו ליד הבריכה, גבוה מעל הנחל, וסמנו את מה שאתם רואים, שומעים ומרגישים. וכן, אפשר לפעמים גם לעצום עיניים...

משב של רוח נעימה

שפיריות או פרפרים

עץ תמר

צמחים שונים - עם שלושה גוונים שונים של ירוק

צינץ של ציפורים

רטיבות קרירה

דגים במים (לראות, ואולי גם להרגיש...)

כעת חזרו לנקודת ההתחלה במרכז השירות ושבו על אחד הספסלים.

משימה 7

פקחים צעירים למען הסביבה

היי חברים וחברות שלי!
רגע לפני שאתם מסיימים את הסיור בשמורת טבע נחל פרת, יש משהו חשוב שאני רוצה שתדעו.
כאשר תפגשו את הסמל הזה

על השביל - למען ביטחונכם, ועל מנת שלא לפגוע בגנים הלאומיים ובשמורות הטבע, יש ללכת אך ורק בשבילים המסומנים. **ניקיון** בכל מצב- שמרו על הניקיון, כי הלכלוך אינו נעים לכולנו וגם פוגע בבעלי החיים. **הביטו, אל תגעו**. אנא, אל תגעו בחי ובצומח ושסביבכם, כדי שגם מבקרים אחרים יוכלו ליהנות מהם.

התבוננו באיורים וסמנו בעיגול את ההתנהגויות המזיקות שאולי ראיתם בביקור שלכם בשמורת טבע נחל פרת. לא נתקלתם בהתנהגות מזיקה? נהדר! אז כולנו הרווחנו!

ועתה, אם סיימתם בצורה מוצלחת לפחות 6 משימות, אתם זכאים לקבל תג "פקחים צעירים" ולהשתתף בטקס ההתחייבות, שיערך במרכז השירות.

התחייבות הפקחים הצעירים

אני, פקח/ית צעיר/ה בישראל,
אמשיך לבוא לטבע, להכיר ולטייל.
אספר לילדים אחרים, לקרובים ולשכנים
על מה שלמדתי בשמורת טבע נחל פרת
וכמובן – על "פקחים צעירים".

כאן למדתי על החיים השוקקים במדבר
על סוד המים וגם על מתבודדים במנזר.

אני מתחייב/ת לשמור בכל האתרים
על בעלי החיים, העצים והפרחים,
להתנהג בשמורות ובגנים בצורה נאותה
ולדאוג שהסביבה תהיה נקייה.
לכבד את הטבע ואת כל אוצרותיו
בכל מקום ובכל מצב.

על החתום: _____

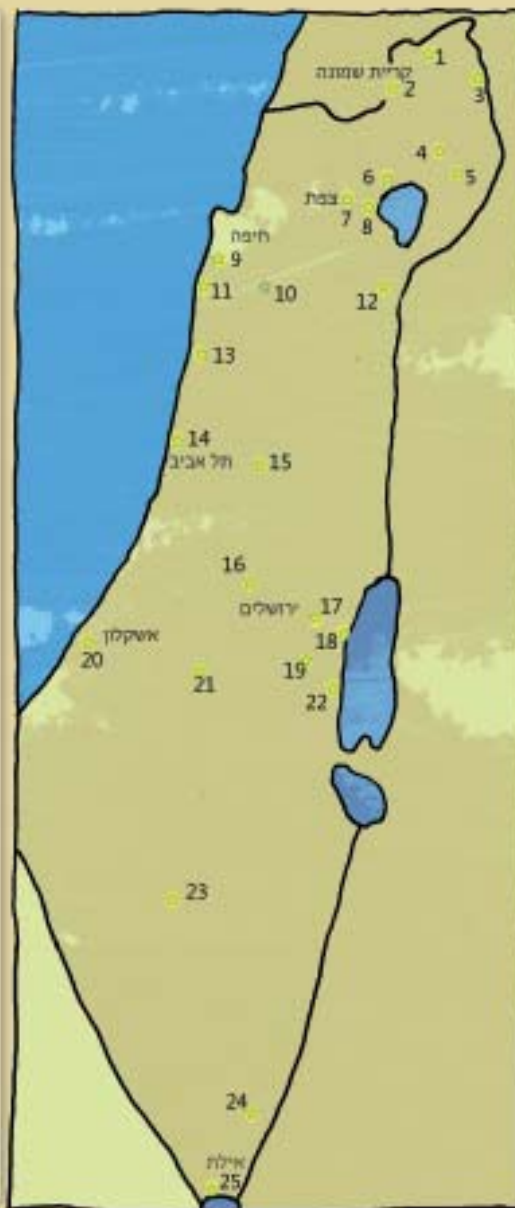
_____ שמורת טבע נחל פרת _____
תאריך ניתן באתר שם עורך הטקס חתימת עורך הטקס

פקחים צעירים ברחבי הארץ:

1. שמורת טבע תל דן
2. שמורת הטבע נחל חרמון (בניאס)
3. גן לאומי מבצר נמרוד
4. שמורת טבע משושים
5. שמורת טבע גמלא
6. גן לאומי כוחים
7. שמורת טבע נחל עמוד
8. גן לאומי ושמורת טבע ארבל
9. שמורת טבע נחל מערות
10. גן לאומי בית שערים
11. שמורת טבע חוף הבונים
12. גן לאומי כוכב הירדן
13. גן לאומי קיסריה
14. גן לאומי אפולוניה
15. גן לאומי ירקון
16. גן לאומי עין חמד
17. שמורת טבע נחל פרת
18. שמורת טבע עינות צוקים
19. גן לאומי הרודיון
20. גן לאומי אשקלון
21. גן לאומי בית גוברין
22. שמורת טבע עין גדי
23. גן לאומי עבדת
24. שמורת טבע חי בר יטבתה
25. שמורת טבע חוף האלמוגים

 www.tevakid.org חפשו אותנו ב-

תכנית "פקחים צעירים" החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ושמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.

